

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/12
KARAR NO : 2021/70
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: 4703 sayılı Kanun'un 12. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca verilen idari para cezası, 11. maddesi uyarınca verilen idari yaptırım kararları ve test ücretinin iptali istemiyle açılan davanın, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrası hükmü bir arada de erlendirildi inde DAR YARGI YER NDE çözümlenmesinin gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : D. Poliüretan Pvc. San. Tic. Ltd. ti.
Vekili : A. .S.
Davalı : Ticaret Bakanlığı 1

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Ticaret Bakanlığı 1 Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlü ünün 22/02/2019 tarih ve 97344757-590 sayılı dari Yaptırım konulu ceza tebligatı ile, 08/08/2018 tarihinde gerçekte tirilen piyasa gözetimi ve denetimi sırasında, davacı irket tarafından üretilen/ithal edilen, Lacivert Sandalet (D. Marka Erkek Çocuk Sandalet/ 22 Numara) isimli üründen alınan numunelerde yapılan test ve muayene raporlarının incelenmesi sonucunda, numunenin kimyasal özellikler yönüyle, standartta belirtilen temel gerekleri sa lamadı 1 ve tüketicilerin sa lı ına yönelik ciddi risk ta ıması sebebiyle güvenilir olmadı ının anla ıldı ından bahisle, 4703 sayılı Kanun'un 5. maddesine aykırılık nedeniyle, aynı Kanun'un 11. maddesinde belirtilen önlemlerin alınmasına, 12. maddesinin birinci fıkrası (b) bendi uyarınca davacıya 21.749 TL idari para cezası verilmesine, 401 TL laboratuvar test ücreti alınmasına karar verildi i davacı irkete bildirilmi tir.

2. Davacı vekili, idari para cezası, laboratuvar test ücreti ve idari tedbir kararlarının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tir.

II. UYU MAZLI A L K N B A V U R U S Ü R E C

A. dari Yargıda

3. **Ankara 8. dare Mahkemesi 25/04/2019 tarihli ve E.2019/775, K.2019/922 sayılı kararı** ile, dava konusu idari para cezasının 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olması ve anılan Kanun'un 3. maddesinde belirtildi i üzere, idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacak olması, dava konusu idari para cezası ve idari yaptırımın dayana ı olan 4703 sayılı Kanun'da "Kanun Yolu"na ili kin özel bir hükmün olmaması nedeniyle, bakılmakta olan uyu mazlı a ili kin görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri

dikkate alınca ından, dava konusu idari para cezası ve idari yaptırıma kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde Kabahatler Kanunu'nun 27/1. maddesi uyarınca adli yargının görevli oldu u sonucuna varıldı ı gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermi , verilen karara davacı vekili tarafından yapılan istinaf ba vurusu, Ankara Bölge dare Mahkemesi 8. dari Dava Dairesi'nin 09/10/2019 tarihli ve E.2019/2831, K.2019/2031 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmi tir.

4. Davacı vekili, bu kez, aynı istemle adli yargı yerine ba vuruda bulunmu tur.

B. Adli Yargıda

5. **Gaziantep 5. Sulh Ceza Hâkimli i 06/10/2020 tarihli ve D. No.2020/909 sayılı kararı** ile, somut olayda itiraz eden hakkında düzenlenen idari para cezası ile birlikte idari yaptırım kararına konu Lacivert Sandalet (D. Marka Erkek Çocuk Sandalet/22 Numara) isimli ürünün *piyasaya arzının yasaklanması, toplatma, bertaraf edilmesi* kararı verildi inin ve söz konusu ürünün testine ili kin test ücretinin ödenmesinin gerekti inin bildirildi inin görüldü ü açıklanarak, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesine göre idari para cezası yanında idari yargının görev alanına giren idari kararın da verilmi olması nedeniyle Kabahatler Kanunu'nun 27/8 ve 28/1-b maddeleri gere ince ba vurunun görev yönünden reddine karar vermi , verilen karar itiraz edilmeden kesinle mi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. 4703 sayılı Ürünlere li kin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'un 5. maddesinin üçüncü fıkrası öyledir:

“Üretici, piyasaya sadece güvenli ürünleri arz etmek zorundadır. Teknik düzenlemelere uygun ürünlerin güvenli oldu u kabul edilir. Teknik düzenlemenin bulunmadı ı hallerde, ürünün güvenli olup olmadı ı; ulusal veya uluslararası standartlara; bunların olmaması halinde ise söz konusu sektördeki iyi uygulama kodu veya bilim ve teknoloji düzeyi veya tüketicinin güvenli e ili kin makul beklentisi dikkate alınarak de erlendirilir.”

7. 12. maddesinin birinci fıkrası (b) bendi öyledir:

“Bu Kanunun; (b) 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden üreticiler hakkında on dokuz bin Türk Lirasından iki yüz elli bin Türk Lirasına kadar..... idari para cezası uygulanır.”

8. “Piyasa gözetimi ve denetimi” ba lıklı 10. maddesi öyledir:

“Piyasa gözetimi ve denetimi, ilgili teknik düzenlemelerde ve/veya bu Kanun ve bu Kanunun uygulanmasına ili kin yönetmeliklerde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yapılır. Bunlara ili kin idarî düzenlemeler yetkili kurulu larca hazırlanır.

Yetkili kurulu lar, piyasa gözetimi ve denetiminde, gerekli gördükleri durumlarda, gözetim ve denetime konu ürüne ili kin uygunluk de erlendirme i lemlerinde yer almayan test, muayene ve/veya belgelendirme kurulu larının imkânlarından yararlanabilirler. Ancak piyasa gözetimi ve denetiminde nihaî karar, yetkili kurulu lara aittir. Piyasa gözetimi ve

denetiminde test, muayene ve/veya belgelendirme kurulu larının imkânlarından yararlanılması ve ürünün güvenli olmadığı nın tespit edilmesi halinde, test ve muayeneye ili kin giderler üretici tarafından ödenir.

Piyasa gözetimi ve denetimini gerçekle tirecek yetkili kurulu ların isimleri Müste arlık aracılı ıyla Komisyona bildirilir.”

9. “Ürünün piyasaya arzının yasaklanması, toplatılması ve bertarafı” ba lıklı 11. maddesi öyledir:

“ İgili teknik düzenlemeye uygunlu u belgelenmi olsa dahi, bir ürünün güvenli olmadığı na dair kesin belirtilerin bulunması halinde, bu ürünün piyasaya arzı, kontrol yapılıncaya kadar yetkili kurulu ça geçici olarak durdurulur.

Kontrol sonucunda ürünün güvenli olmadığı nın tespit edilmesi halinde, masrafları üretici tarafından kar ılanmak üzere, yetkili kurulu ;

a) Ürünün piyasaya arzının yasaklanmasını,

b) Piyasaya arz edilmi olan ürünlerin piyasad an toplanmasını,

c) Ürünlerin, güvenli hale getirilmesinin imkânsız oldu u durumlarda, ta ıdıkları risklere göre kısmen ya da tamamen bertaraf edilmesini,

d) (De i ik: 18/6/2017-7033/69 md.) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen önlemler ve ürünün içerdi i riskler hakkındaki bilgilerin, üretici tarafından etkili olacak ekilde duyurulmasını, üretici tarafından yapılan duyuru veya duyuru ekli uygun bulunmaz veya yetersiz görülürse, ülke genelinde da tımı yapılan iki gazete ile ülke genelinde yayın yapan iki televizyon kanalında ilanı suretiyle risk altındaki ki ilere duyurulmasını,

Sa lar.

Risk altındaki ki ilerin yerel yayın yapan gazete ve televizyon kanalları vasıtasıyla bilgilendirilmesinin mümkün oldu u durumlarda, bu duyuru yerel basın ve yayın organları yoluyla, risk altındaki ki ilerin tespit edilebildi i durumlarda ise bu ki ilerin do rudan bilgilendirilmesi yoluyla yapılır.

(Ek fıkra: 18/6/2017-7033/69 md.) kinci fıkrada yer alan hükümler, yetkili kurulu tarafından 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtildi i ekilde hazırlanarak yürürlü e konulan teknik düzenlemede yer alan di er önlemlerin alınmasını engellemez.

Bu madde kapsamında alınacak önlemler, gerekti inde Komisyona iletilir.”

10. 13. maddesinde, bu idarî para cezalarına kar ı, tebli tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilece i öngörölmü ken, 23/01/2008 tarih ve 5728 sayılı Kanun’un 496. maddesi ile 13. madde, “*Bu Kanunda yer alan idarî para cezaları, yetkili kurulu lar tarafından verilir.*” ekinde de i tirilmi ; 5728 sayılı Kanun, 08/02/2008 tarihinde yürürlü e girmi tir.

11. 4703 sayılı Kanun’da idari para cezasına ve idari tedbirlere kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmemi tir.

12. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi öyledir:

“ (1) Bu Kanunun;

a) darî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır.”

13. Kanunun 16. maddesinde, kabahatler kar ılı nda uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret oldu u, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan di er tedbirler oldu u hükme ba lanmı ; “Ba vuru yolu” ba lıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise “idarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin idari yaptırım kararına kar ı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on be gün içinde, sulh ceza mahkemesine ba vurulabilir. Bu süre içinde ba vurunun yapılmamı olması halinde idari yaptırım kararı kesinle ir.” düzenlemeleri yer almı tır.

14. Aynı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında ise; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmı olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i kurala ba lanmı , bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardı ı ba lantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandı ı ifade edilmi tir.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

15. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 tarihli toplantısında, dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, idari yargı dosyasının davacı vekilinin istemi üzerine adli yargı dosya sureti de temin edilerek Uyu mazlık Mahkemesi'ne gönderildi i ve sonuçta usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan, görev uyu mazlı mın esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

17. Dava, 4703 sayılı Kanun'un 5. maddesine aykırılık nedeniyle 12. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca verilen idari para cezası, 11. maddesi uyarınca verilen idari yaptırım kararları ve test ücretinin iptali istemiyle açılmıştır.

18. Yukarıda 14. paragrafta izah edilen ve 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

19. Uyuşmazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına karşı işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içerisinde bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

20. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müteşep hakkı doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişi de etkili olacaktır, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

21. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekecektir; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

22. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

23. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4703 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, ancak; idari para cezasına karşı işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak *test ücretinin* ödenmesine ilişkin karar da verildiği ve idari yargı yerinde dava konusu edildiğinden; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

24. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanunun 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 4703 sayılı Kanun'un 12. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca verilen idari para cezasına, 11. maddesinde yer alan idari yaptırımlara ve test ücretine karşı açılan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 8. dare Mahkemesince verilen 25/04/2019 tarihli ve E.2019/775, K.2019/922 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGININ GÖREVLİ OLDU UNA,

B. Ankara 8. dare Mahkemesince verilen 25/04/2019 tarihli ve E.2019/775, K.2019/922 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde OY BİRLİKLE KESİMLİ OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN